

Univerza za tretje življenjsko obdobje **32** let

Naj bo leto 2016 srečno in optimistično darilo vsem nam

Študentom, mentorjem, animatorjem, prostovoljcem, sodelavcem, partnerskim ustanovam in somišljenikom pravim: "Srečno v letu, ki prihaja. Uspešna naj bodo tudi vaša nadaljnja prizadevanja za znanje, za vredno življenje in družbeno pravičnost. Velika in iskrena hvala za vse, kar ste storili že doslej, ponosni smo na vaše ustvarjanje, prizadevanje in uspehe." Prijetne praznike vam želimo Ana Krajnc in sodelavci UTŽO Ljubljana.

**Vsak prvi torek v mesecu tečejo seminarji na UTŽO Sevnica
Sevnica, 1. december 2015**

Razmere, v katerih živimo zadnje desetletje ali več, nas silijo, da manj verjamemo v socialno skupnost. Okrog nas je preveč egoizma, grabežljivosti in ignorantskega odnosa do ljudi, da bi povprečen človek še verjel vanjo. In vendar do miru v duši, osebne sreče in mirnega spanca prideš, če si povezan z ljudmi. Pomen vezi nakaže že naslov predavateljčine knjige *Spoznaj sebe in druge*, ki je nedavno izšla v ponatisu. Vsak mora braniti svoje osebne čustvene potrebe, znati poiskati pravo zavetje, razumevanje in naklonjenost drugega. Ali učimo otroke, da izrazijo svoje potrebe? Doma in v šoli lahko vzgojimo zmagovalce ali 'zgubarje', jim tako damo odločilno popotnico za življenje. Pohvala ali graja, odobravanje ali nasprotovanje v odnosih pišeta življenjske zgodbe. Ana Krajnc je opozorila, da je znanje za spoznavanje sebe in drugih obsežno in ga enodnevni seminar ne more zajeti.

Praznično torto sta ob slovesni dvajsetletnici razrezali skupaj Ilirska Bistrica, 11. december 2015

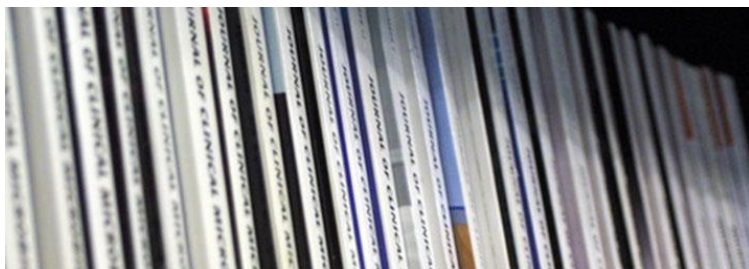
Za UTŽO Ilirska Bistrica je bilo letošnje leto praznično. Dvajset let delovanja! Slavnostna govornica *prof. dr. Ana Krajnc* je poudarila »Sledili ste idejam vseživljenjskega učenja, podprli ste vitalno in dejavno staranje. Iz skromnih, a trdnih začetkov ste zrasli v izobraževalno skupnost starejših, prepoznavno v lokalnem in vseslovenskem prostoru«. Rast UTŽO Ilirska Bistrica je plod dela vseh: dveh izjemnih predsednic, *Marije Šlenc Zver* in *Nevenke Tomšič* ter skrbno izbranih mentorjev, animatorjev in vseh zvestih in uka željnih članov. Bistriška UTŽO odpira vrata brezposelnim in mladim, število študijskih skupin nenehno raste. *Zala Šajn* je predstavila zbornik Tječe, tječe, številne dejavnosti in avtorje. Za svoje vsestransko delo skozi dve desetletji je slovesno prejela naziv častne članice. Nastopili so pevski zbor, glasbene skupine in recitatorji. Praznovanje je teklo dalje ob veliki torti, ki sta jo simbolno, skupaj, razrezali nekdanja in sedanja predsednica UTŽO Ilirska Bistrica. (Vir: Marija Gaberšnik)

Dogajanja v mreži. Sestanek delovne skupine za zagovorništvo Ljubljana, 14. december 2015

V nadaljevanju že tradicionalnega *dialoga predstavnikov SUTŽO* s politiki na lokalni in nacionalni ravni so se članice komisije za zagovorništvo (predstavnice UTŽO Domžale, Ilirska Bistrica, Velenje, Škofja Loka in Ljubljana) dogovorile o programu dela v naslednjem letu. Sestale se bodo s predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, z Marijo Pukl, državno sekretarko Vlade Republike Slovenije, s predstavniki Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. UTŽO-jem, društvom v javnem interesu, katerih delovanje temelji na prostovoljnem delu, naj bi občine zagotovile vsaj minimalne materialne možnosti za njihovo delo. Zagovorništvo in javna kampanja Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje bosta prispevala k sistemski umestitvi izobraževanja starejših. (Vir: Maša Bizovičar)

Koordinacijsko srečanje pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Ljubljana, 16. december 2015

V decembru se je že tretjič sestala skupina, ki jo sestavljajo predstavniki več mrež izobraževanja odraslih in ministrstev. SUTŽO je nosilna nacionalna mreža za izobraževanje starejših. Potrebe po novem znanju skokovito naraščajo, pritiski gospodarstva in digitalizacije javne uprave dokazujejo, kako velike so, četudi politične odločitve dajejo vtis, da izobraževanje ni najboljša naložba za delo in življenje. Sredstva za izobraževanje odraslih so minimalna in še ta so v zadnjih nekaj letih upadla za 80 % (Vir: Strokovni svet za izobraževanje odraslih). Ministrstva za kmetijstvo in okolje, za zdravje, za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so na srečanju razgrnila svoje izobraževalne programe, kljub vsemu vedoč, da brez znanja ni razvoja. Novi zakon o financiranju izobraževanja odraslih ne bo rešil potreb po znanju, če bodo sredstva preskromna. (Vir: Ana Krajnc)

Ali intenzivna javna kampanja spreminja javno/strokovno mnenje?

Ljubljana, december 2015

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) je redno gostujoče pero na platformi EPALE. Od aprila do konca novembra 2015 je SUTŽO na EPALE objavila 35 prispevkov. Večina jih je bila v slovenskem jeziku (26 objav oz. 74,3 %), nekaj tudi v angleškem jeziku (9 objav oz. 25,7 %). Prispevki so izpod peresa dr. Dušane Findeisen, dve objavi je prispevala prof. dr. Ana Kranjc in dve Tamara Jare. Najpogostejše članki obravnavajo izobraževanje starejših, pomembna strokovna in znanstvena spoznanja (48,6 %). 28,6 % objav je na temo družbene transformacije odnosa do starosti in staranja (dejavno staranje, izobraževanje in vključevanje starejših v družbo, stereotipi o starejših). Tretja kategorija so novosti, ki se uvajajo ali bi jih veljalo uvesti (22,8 %). Te opisujejo primere dobrih zamisli in praks izobraževanja odraslih in starejših, ki se uvajajo pri nas ali drugje po svetu (npr. različni projekti). (Vir: Maša Emeršič, študentka pedagogike in andragogike na FF).

Snemanje prispevka o disleksiji na SUTŽO za Tednik, TV Slovenija 1

Barvne folije in očala lahko pomagajo osebam z disleksijo

Ljubljana, december 2015

Sodelavci Inštituta za disleksijo pri SUTŽO si prizadevajo tudi za odpravljanje predsodkov o tem pojavu. Disleksija ni bolezen in ni učna težava. Prof. dr. Ana Krajnc poudarja: "Namesto, da bi bili starši ponosni na drugačnost, posebnost in talentiranost svojega otroka z disleksijo, to skrivajo pred javnostjo". Potrebno je utrditi pozitiven pogled na drugačnost oseb z disleksijo. Večina njih nima težav v šoli, ker hitro usvojijo branje in pisanje. So med odličnimi. Šola zazna, ker so moteči, samo tiste z učnimi težavami. Otrok z disleksijo bere holistično, stran fotografira in če mu dovolimo, da bere po svoje, »požira« knjige. Težko bere linearno kot zahteva šola. Če bere glasno, mora tako (linearno), da bodo tudi drugi razumeli. Zato raje bere tiho in zase, in tedaj milijoni možganskih procesov dojamajo v trenutku celo stran. Moralne obsodbe "Se ne potrudi, ne sodeluje, je len" so krivične, ker se trudi bolj kot drugi v razredu. Posledica? Upade samozavest, samopodoba postane negativna. Testiranje sindroma skotopične občutljivosti pokaže, da pogosto otrok skoraj ne vidi črk in bel papir mu blešči. Barvne folije in barvna očala so lahko rešitev. (Vir: Ana Krajnc)

Več o tedniku: <http://ava.rtvsllo.si/predvajaj/ko-crke-zaplesejo/ava2.174378428/>

Mentorji/-ice, študent in občinstvo

Jezik, znanje, kultura, tokrat tudi v Enajsti šoli v knjigarni

Ljubljana, 1. december 2015

Udeleženci in občinstvo Okrogle mize SUTŽO *Jezik, znanje, kultura* so spregovorili tudi o (ne)odobravanju tujih jezikovnih prvin, vse od kar se je oblikoval slovenski knjižni jezik (1550). Na slovenski jezik je pritiskala zlasti nemščina, od leta 1918 dalje pa še srbohrvaščina, italijanščina in madžarščina. Danes se preveč prilagajamo angleškemu jeziku pri državnem sporočanju in sporazumevanju. Politiki bi morali dajati zgled glede rabe slovenskega jezika. Poznavanje latinščine bi morebiti nadomestilo rabo angleščine? Učitelji, novinarji in uslužbenci bi morali obvezno uporabljati negovano slovenščino. Državni zbor naj za svoje poslance poskrbi, da se bodo izobraževali iz slovenskega jezika. Angleščina je lingva franca zaradi virtualnosti, pa tudi zato, ker smo danes izrazito mobilni.

Barvita zavzetost. Delavnica zavijanja daril na UTŽO Ljubljana

Kdor praznikov ne spoštuje, ga prazniki zapustijo. Prigodno zavijanje daril

Ljubljana, 30. november 2015

“Odnos lahko razkrijejo predmeti, dejanja ali povedi”, pravi sociolog Erving Goffman (1973). Obdarovanje je tako dobrodošel obred, ki potrjuje navezanost in darila povedo, da se naš odnos, naša čustva do bližnjih (sodelavcev, šefa, prijateljev, družine) niso spremenili, Božič ali rojstni dan brez daril pa bi lahko doživeli tudi kot prekinitev vezi. Obdarovanje ima vsekakor pomembno simbolno vrednost v medsebojnih odnosih, a enako velja tudi za to, kako darilo zavijemo in predamo. Na Japonskem ima celo večji pomen od darila samega. V tradicionalni novoletni delavnici *Zavijanje daril* pod vodstvom mentorice *Mojce Močnik* so študentke in študenti tudi letos spoznali različne tehnike zavijanja, materiale in njihovo izraznost. (Vir: Urša Kramberger)

Carine. C. Vertot: Prehodna ulica

Promet v svojem okolju obvladamo, a kako?

Ljubljana, 18. november - 9. december 2015

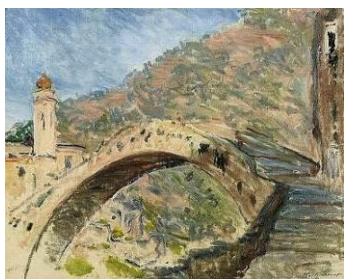
Cikel Znanje za varno vožnjo in udeležbo v prometu na SUTŽO sta izvedla predavatelja Jože Kozic in Mateja Markelj z Javne agencije RS za varnost prometa. Teme? Cestni predpisi, napake udeležencev v prometu (praktični primeri v Ljubljani, na avtocesti itd.), pešci in kolesarji v prometu. Dragoceno je bilo opozorilo, da so danes avtomobili močnejši, v prometu se gibljejo drugače, da zdravila lahko vplivajo na voznika ali pešca. Zaznavanje prometa se spremeni ob slabi prekravljivosti, stanje vida je treba pogosto pregledovati, pitje tekočine je pomembno za telesne funkcije voznikov in pešcev. Občinstvo je spoznalo kritična ljubljanska križišča, vključevanje na avtocesto, rabo smernikov v krožiščih. Največ vprašanj udeležencev je bilo glede kritičnih odsekov cest in križišč v *njihovem* okolju (prednosti, umeščanje v promet, pravilno razvrščanje ipd.). Zadnje predavanje je bilo posvečeno najbolj ranljivim udeležencem v prometu, pešcem, kolesarjem in starejšim. (Vir: Alijana Šantej)

Upravni odbor evropskega združenja DANET na sotočju Save in Donave

Beograd, 1.-3. december 2015

Udeleženci srečanja (Slovenska UTŽO je ustanovna članica DANET) skupaj pripravljamo prostovoljski (a zato nič manj evropski!) projekt *Vino, kruh in začimbe v obdonavski regiji*. Kruh nameravamo prikazati z vidika različnih ved. Na *Inštitutu za spodbujanje razvoja kulture* (srb. Institut za podpiranje razvoja kulture) smo si ogledali film o meščanskih navadah in družinskih proslavah (krsna slava), o krušnem kolaču, ki se krasi s podobo knjige za boljše učenje, z žitnimi jagodami za srečo itd. Videli smo, kako se kolač razdeli med navzoče, kakšen je ta obred. V »Vukovoj zadužbini« (1871), ki za fasado v značilnem moravskem slogu hrani misli in delo velikega reformatorja Vuka Karadžića, smo se srečali tudi z vodstvom Mestne knjižnice, s številnimi razumniki in izvedenci za različna področja. Zadužbine (skladi) so značilno srbske institucije, nastale z donacijami mecenov v podporo kulturi in izobraževanju. Zadužbine so bile močne nosilke izobraževanja odraslih.

Claude Monet: Stari most nad Nervio

Položeni so temelji za gradnjo mostov v izobraževanju odraslih

Ljubljana, 7. - 8. december 2015

Po dolgotrajni prekinitvi tradicionalnega srečevanja nekdanjih jugoslovanskih andragogov in izobraževalcev odraslih je bilo na pobudo Andragoškega društva Slovenije znova vzpostavljeno

tradicionalno letno srečanje strokovnjakov in političnih akterjev na področju izobraževanja odraslih iz tim. dežel v regiji. Konferenca je dala pregled dogajanj, četudi predvsem na področju sistema in (evropske in domače) zakonodaje, ki ureja izobraževanje odraslih. Na Kosovem, denimo, so uvedli izobraževanje za malo izobražene deklice in žene, kar je posebnost. Primer slovenske dobre prakse sta prispevala *Andrej Sotošek*, direktor ACS in *Dušana Findeisen*, slednja s prikazom razvoja Slovenske UTŽO in projekta CINAGE. Udeleženci so več o svojem delu povedali v delovnih skupinah. Navdušila sta nas obisk in izvrstnost BIC, Ljubljana (Biotehnični izobraževalni center). Nasvidenje naslednje leto v Mostarju!

Zdravila so družbeno dobro. Potrebno jih je preverjati, njihove cene tudi **Pariz, december 2015**

Če se moramo zdraviti, razlike v cenah zdravil niso sprejemljive. Pri knjigah, denimo, je enotna cena predpisana, šest mesecev je ni moč zvišati ali znižati. Zakaj? Ker gre za splošno dobro. Z zdravili ni tako! V nekaterih državah so ugotovili, da je razlika v ceni tudi šestkratna. Uživanje zdravil postaja kot katerikoli drugo. Danes večjim lekarnam proizvajalci dajejo popust. Tako se pojavljajo prve samopostrežne lekarne, kamor se pacienti stekajo tudi od daleč. Velik pritisk prihaja tudi iz velikih trgovskih hiš, ki si želijo prodajati zdravila. Farmacevtska industrija pogosto manipulira zdravnike. Kaj pa paciente? Potrebno je preverjati cene zdravil in ohraniti vlogo farmacevta, svetovalca. Slika: University of Michigan. (Vir: TV5 Monde)

Bolnica v postelji, 1802

Kanadske bolnišnice je društvo Bolnik na spletu naredilo znosnejše **Kanada, december 2015**

Vpišete se v kanadsko društvo Bolnik na spletu (fr. Patient en ligne), izberite bolnišnico, greste tja, dobite številko, se vrnete domov ali na delo in iz daljave spremljate odvijanje čakalne vrste. Ko se bliža vaš vrstni red, prejmete SMS in greste v bolnišnico. Preprosto? Učinkovito!

Več: <http://www.patientinline.com/index.html>

Ali umetnost pomaga v bolezni?

Frankfurt, december 2015

Städel-Museum v Frankfurtu in geriatri raziskovalci z Goethe-Universität so začeli medicinski projekt

ARTEMIS (ART Encounters: a Museum Intervention Study). Želijo ugotoviti, če umetnost in posredovanje umetnosti lahko pomagata osebam z demenco. Hipoteze? Dementna oseba ima močna čustva in zazna čustva. Tudi umetnost doživljamo emotivno.

Več: <http://info.arte.tv/de/kunst-gegen-alzheimer#sthash.U6N8hbKx.dpuf>

Napovedujemo, vabimo

Srečamo se v kinu ob filmu Hektor in iskanje sreče

Torek, 29. december 2015, ob 10.00 uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

V svetu Aboriginov. Enajsta šola v knjigarni Konzorcij vsak prvi torek v mesecu ob 11.00 uri

Predavanje dr. Boštjana Pluta, mentorja programov *Zgodovina*, *Arheologija* in *Tradicionalna ljudstva sveta* na UTŽO Ljubljana.

Torek, 5. januar 2016, ob 11.00, Knjigarna Konzorcij, Mladinska knjiga, Slovenska 29, Ljubljana

Ali razumemo okolje? Podnebje, trajnostni razvoj, zelena Slovenija

Predavanje dr. Darje Picige, sekretarke na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje
Sreda, 13. januar 2016, ob 10.00 uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska cesta 6

Vabimo k vpisu v filmski abonma Srečamo se v kinu 2016

Projekcije se odvijajo vsak zadnji torek v mesecu ob 10.00 uri. Po predstavi sledi voden pogovor o filmu, v katerem sodelujejo mentorji in študenti UTŽO in moderator dr. Filip Breskvar. Cena abonmaja (12 filmskih predstav) je za študente Univerze za tretje življenjsko obdobje 36,00 €. Cena obiska posamezne filmske predstave je 4,50 €. V abonma se lahko vpišete vsak dan med 9. in 20. uro v Kinu Komuna, Cankarjeva 1, kjer prejmete, izpolnite in oddate prijavnico.

Program predstav za leto 2016:

- 26. januar: Mia Madre
- 23. februar: Diplomacija
- 29. marec: Marina
- 26. april: Aleksandrinke
- 31. maj: Še vedno Alice
- 28. junij: Volčji totem
- 26. julij: Dvoboj stoletja
- 30. avgust: An
- 27. september: Mladost
- 25. oktober: Francoska suita

29. november: Sprehod po gozdu

27. december: Silencio

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net